

Grundforløb plus (GF+)

Vejledning

Grundforløb plus (GF+)

Vejledning

2022

ISBN nr. [xxx xxx xxx] (web udgave)

Design: Center for Kommunikation og Presse

Denne publikation kan ikke bestilles.

Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.uvm.dk

Børne- og Undervisningsministeriet

Departementet

Frederiksholms Kanal 21

1220 København K

Indhold

Indledning.....	4
1 Uddybning af regelgrundlaget.....	5
1.1 Målgruppen.....	5
1.2 Adgangskrav.....	7
1.3 Undtagelser.....	7
1.4 Undervisningens tilrettelæggelse og faglige indhold.....	8
1.4.1 Fleksibel model.....	9
1.4.2 Erhvervsfag.....	11
1.4.3 Kombinationsfag.....	11
1.4.4 Erhvervsfaglige projekter.....	12
1.5 Udbud.....	14
1.6 Optagelse af GF+ elever til GF2.....	14
1.7 Dimensionerede uddannelser.....	14
1.8 Personlig uddannelsesplan.....	15
1.9 Specialpædagogisk bistand (SPS).....	15
1.10 Uddannelsesaftale.....	15
1.11 Afsluttende prøver.....	16
1.12 Beviser.....	16
1.13 Forsørgelse.....	16
1.14 Klagemuligheder.....	16
2 Eksempler på fagretninger.....	17
2.1 Fagretning inden for hovedområdet Teknologi, byggeri og transport.....	17
2.2 Eksempel på fagretning inden for hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik.....	23
3 Eksempler på målgrupper for GF+.....	28

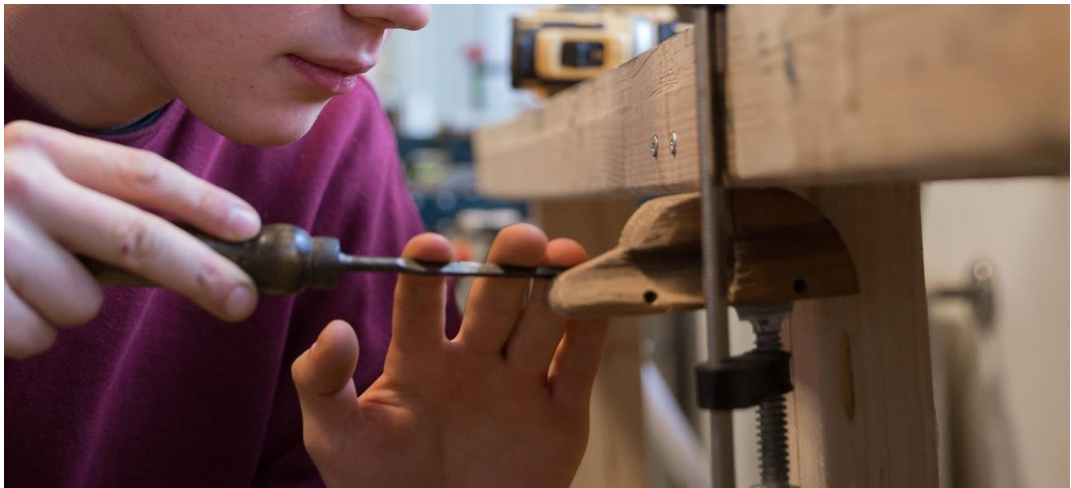
Indledning

Grundforløb plus (GF+) er et 10 ugers forløb, der ligger umiddelbart forud for start på grundforløbets anden del, på en af de over 100 erhvervsuddannelser, der findes i dag.

Forløbet er for unge og voksne, der er uafklarede eller har behov for at få opkvalificeret deres generelle almene og erhvervsfaglige kompetencer, med henblik på at styrke deres forudsætninger, for senere at kunne opfylde overgangskravene til hovedforløbet på en erhvervsuddannelse.

Formålet med GF+ er at afklare eleverne og gøre dem parate til at vælge og at gennemføre en erhvervsuddannelse. Forløbet har hjemmel i erhvervsuddannelsesloven¹, og de konkrete regler om GF+ er beskrevet i bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne², samt i bekendtgørelsen om erhvervsuddannelser³.

Denne vejledning henvender sig særligt til fagpersoner, der arbejder med at udbyde, tilrettelægge og gennemføre GF+ forløb.

¹ LBK nr. 956 af 21/06/2022, Bekendtgørelse af lov om erhvervsuddannelser § 5d.

² BEK nr. 555 af 27/04 2022 – Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne og om adgangskurser til erhvervsuddannelserne § 14 og 15, samt fagbilag 29.

³ BEK nr. 2499 af 13/12/2021 - Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 25.

1 Uddybning af regelgrundlaget

1.1 Målgruppen

Målgruppen for GF+ er uafklarede elever og elever, der har behov for opkvalificering af deres generelle almene og erhvervsfaglige kompetencer med henblik på at styrke deres forudsætninger for senere at kunne opfylde overgangskravene til hovedforløbet. Det kan for eksempel være elever, der har været væk fra uddannelsessystemet i en periode, og som har behov for at få genopfrisket deres skolekunderskaber. Alle ansøgere til GF+ skal opfylde adgangskravene i erhvervsuddannelseslovens §§ 5-5c.⁴

⁴ LBK nr. 956 af 21/06/2022, Bekendtgørelse af lov om erhvervsuddannelser § 5d.

Følgende elever kan være i målgruppen for GF+:

- Elever, der både er uafklarede i forhold til uddannelsesvalg og har faglige udfordringer
- Elever, der tidligere har påbegyndt GF2, men har afbrudt deres uddannelsesforløb, og derfor ikke har gennemført GF2
- Elever, der er afklarede i forhold til valg af erhvervsuddannelse, men som har behov for opkvalificering af kompetencer og færdigheder, der er nødvendige for, at de kan få det fulde faglige udbytte af undervisningen på GF2, fx:
 - Unge, der har svage forudsætninger i for eksempel de naturvidenskabelige fag
 - Unge, der har svage forudsætninger i andre fag og ikke har en positiv oplevelse med at gå i skole
 - Elever med dansk som andetsprog, der vil have svært ved at opfylde overgangskravene på GF2 på grund af sproglige barrierer, fx faglig forståelse
- Elever med relativt gode kompetencer i forhold til uddannelse, men som er uafklarede i forhold til valg af uddannelse
- Elever over 25 år, der i realkompetencevurderingen (RKV) vurderes til at have vanskeligheder med at gennemføre GF2, men som med GF+ får styrket de faglige kompetencer
- Elever, der selv ytrer ønske om at deltage i GF+ for at friske deres faglige kompetencer op – fx elever, der vil have svært ved at deltage i naturfag på social- og sundhedsuddannelserne (SOSU), hvis eleven ikke har fysik/kemi fra folkeskolen.

Se flere eksempler i kapitel 3.

1.2 Adgangskrav

Elever, der i øvrigt har krav på at blive optaget på en erhvervsuddannelse, har adgang til GF+. Det betyder, at eleven skal opfylde de generelle adgangskrav til erhvervsuddannelserne, herunder at eleven har bestået folkeskolens afgangseksamen og ved denne eller 10.-klasses prøver har opnået et karaktergennemsnit i grundskolen på mindst 02 i både dansk og matematik eller tilsvarende resultat ved en tilsvarende prøve. Kravet om karaktergennemsnit gælder dog ikke, hvis eleven har en uddannelsesaftale, der omfatter grundforløbet.

En ansøger, som ikke opfylder betingelserne eller ikke har en uddannelsesaftale, har dog adgang, hvis skolen ud fra en helhedsvurdering på baggrund af en centralt stillet prøve og en samtale med ansøgeren vurderer, at ansøgeren kan gennemføre en erhvervsuddannelse⁵.

1.3 Undtagelser

Det fremgår af lov om erhvervsuddannelser, at følgende elever er undtaget fra adgang til GF+⁶:

- *Elever, der tidligere har gennemført en ungdomsuddannelse*
Elever, der tidligere har gennemført en gymnasial uddannelse, eller som tidligere har gennemført en erhvervsuddannelse, herunder erhvervsuddannelser gennemført i tiden før etablering af GF2, kan ikke optages på GF+. Med terminologien "gennemført" menes gennemført og bestået de afsluttende relevante eksamener.
- *Elever, der tidligere har påbegyndt grundforløbets første del*
Elever, der har valgt at gå i gang med grundforløbets 1. del (GF1), kan ikke skifte til GF+. Disse elever har dog ret til at blive optaget på GF+, hvis han/hun søger om optagelse efter august måned to år efter, at den pågældende elev har opfyldt undervisningspligten i henhold til folkeskoleloven eller har afsluttet undervisningen i 10. klasse.
- *Elever der tidligere har påbegyndt GF +.*
Elever, der har valgt at gå i gang med GF+, og som falder fra, kan ikke begynde på GF+ på ny.

⁵ LBK nr. 956 af 21/06/2022, Bekendtgørelse af lov om erhvervsuddannelser §§ 5-5d.

⁶ LBK nr. 956 af 21/06/2022, Bekendtgørelse af lov om erhvervsuddannelser § 5d.

- *Elever, der har adgang til grundforløbets første del*
Elever, der kan optages på GF1, vil være afskåret fra at blive optaget på GF+. Det omfatter ansøgere både med og uden uddannelsesaftale, som søger om optagelse til påbegyndelse senest i august måned to år efter, at eleven har opfyldt undervisningspligten efter folkeskoleloven eller har afsluttet undervisningen i 10. klasse.
- *Elever, der har haft adgang til, men har fravalgt GF1 for at begynde på GF2.*
Det vil sige, at elever som – i stedet for at udnytte muligheden for at gå på GF1 – har valgt at begynde på GF2, og som derefter er faldet fra, vil være afskåret fra at blive optaget på GF+. Det omfatter elever både med og uden uddannelsesaftale, som søger om optagelse til påbegyndelse senest i august måned to år efter, at eleven har opfyldt undervisningspligten efter folkeskoleloven eller har afsluttet undervisningen i 10. klasse, og som i den forbindelse har valgt at begynde direkte på GF2. Disse elever har dog ret til at blive optaget på GF+, hvis han/hun søger om optagelse efter august måned to år efter, at den pågældende elev har opfyldt undervisningspligten i henhold til folkeskoleloven eller har afsluttet undervisningen i 10. klasse.
- *Elever, der har gennemført GF2, herunder hvis dette helt eller delvist er erstattet af grundlæggende praktisk oplæring i virksomhed (ny mesterlære).*
Begrænsningen vil kunne være relevant i forhold til elever, som falder fra en uddannelse efter GF2 og efterfølgende skifter til et helt andet hovedområde. Disse elever vil være henvist til at gå direkte på GF2. Med terminologien "gennemført" menes gennemført og bestået grundforløbsprøven.

1.4 Undervisningens tilrettelæggelse og faglige indhold

GF+ varer 10 uger. Forløbet skal tilrettelægges som et særskilt forløb for målgruppen, det vil sige uafhængigt af GF1⁷. Skolerne skal være opmærksomme på at målgruppen for GF+ er en anden og ældre målgruppe end for GF1. Skolerne skal derfor i tilrettelæggelsen af undervisningen for forløbet være opmærksomme på at have en anden pædagogisk tilgang til tilrettelæggelsen af forløbet, end skolerne har for GF1. Skolerne skal også være opmærksomme på, at der kan være elevtyper, som kommer med erhvervs erfaringer inden for forskellige områder. I undervisningens tilrettelæggelse kan elevernes erfaringer og viden derfor med fordel inddrages i undervisningen.

⁷ BEK nr. 2499 af 13/12/2021 - Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, § 25 stk. 6.

GF+ forløbet tilrettelægges i en fagretning inden for et hovedområde - i begrænset omfang kan GF+ dække uddannelser på tværs af to hovedområder. Forløbet og fagretningen skal være sammensat af uddannelser, der har faglige fællesskaber, gode lærepladsmuligheder og et tydeligt beskæftigelsessigte.

Fagretningen vælges ved begyndelsen af GF+, således at undervisningen kan tilrettelægges i praksisfællesskaber, der understøtter afklaringen af den enkeltes uddannelsesvalg, og giver eleven brede faglige kompetencer, der indgår i flere erhvervsuddannelser. Undervisningen i fagretningen skal indeholde fagligt tematiserede projekter.

Det endelige uddannelsesvalg for GF+ elever sker fortsat først ved påbegyndelsen af GF2. Skolerne skal planlægge udbuddet af GF+, så eleverne kan påbegynde GF2 i umiddelbar forlængelse af GF+ forløbet. Med begrebet "umiddelbart efter" menes, at skolerne så vidt muligt skal sikre, at eleverne optages umiddelbart efter det afsluttede forløb med de naturlige pauser, der følger af ferier mv. henover et kalenderår.

1.4.1 Flexibel model

Fagretningen i GF+ tilrettelægges ud fra en fleksibel model, der indeholder erhvervsfag og et kombinationsfag. En fleksibel model for tilrettelæggelse af varigheden af henholdsvis erhvervsfag og kombinationsfaget giver skolerne bedre muligheder for at tilrettelægge forløbet mere målrettet de uddannelsesområder, som hovedområdet peger hen imod. Skolerne kan dermed planlægge og tilrettelægge forløb

ud fra deres kendskab til de forskellige elevtyper samt indholdet i de forskellige uddannelser i fagretningen, som varierer inden for de fire forskellige hovedområder. Eleverne kan efter vejledning vælge netop den fagretning, som vil give eleven de bedste forudsætninger for at kunne blive afklaret om uddannelsesvalg, samt for senere at kunne opfylde overgangskravene til hovedforløbet.

Skolerne har i GF+ forløb således mulighed for at tilrettelægge forløb med større vægtning af de erhvervsfaglige emner. Det kan typisk være inden for de uddannelsesområder, hvor elever har svært ved at nå de erhvervsfaglige mål for GF2, på for eksempel mureruddannelsen, træfagenes byggeuddannelse og personvognsmekanikeruddannelsen.

Omvendt har skolerne mulighed for at tilrettelægge GF+ forløb med en større vægtning af de almene emner inden for de uddannelsesområder, hvor eleverne har udfordringer med at gennemføre grundfagene, eller inden for de uddannelser hvor eleverne typisk har svært ved at opnå overgangskravene til hovedforløbene, fx de merkantile uddannelser og SOSU uddannelserne. Erhvervsfag skal samlet set have en minimumsvarighed på 3,5 uge. Skolen vælger mellem følgende 4 erhvervsfag for at opnå minimumsvarigheden for erhvervsfag:

- Arbejdspladskultur med en varighed på 1,5 uge.
- Arbejdsplanlægning og samarbejde, niveau 1, med en varighed på 1 uge.
- Metodelære, niveau 1, med en varighed på 1 uge.
- Faglig kommunikation, niveau 1, med en varighed på 1 uge.

Hvis skolen vælger, at erhvervsfagene skal have en varighed på mere end 3,5 uge, kan skolen vælge at tilrettelægge undervisningen ud fra rækken af øvrige erhvervsfag 2 og 3.

Kombinationsfaget skal have en minimumsvarighed på 2 uger.

Det er således op til skolerne selv at sammensætte GF+ forløbene ud fra ovenstående minimumslængder, men med en samlet varighed på i alt 10 uger.

1.4.2 Erhvervsfag

For at GF+ i videst muligt omfang bliver afklarende for elevens valg af uddannelse, er det afgørende, at forløbet er praksisbaseret og anvendelsesorienteret. Udgangspunktet for sammensætningen af forløbet er, at der skal være fokus på det, der er mest basalt og lettest at gøre praksisorienteret

De erhvervsfag, der indgår i GF+, er særligt egnede til at give eleverne et indblik i de faglige metoder og arbejdsformer, der er i de forskellige erhvervsuddannelser. Fagene skal samtidig forberede eleverne til mødet med arbejdspladsen.

1.4.3 Kombinationsfag

Kombinationsfaget har fokus på at eleven opøver danskfaglige, samfundsfaglige og sproglige kompetencer samt færdigheder i regning og lærepladssøgning.

Faget er et dannelsesfag i forhold til elevens selvforståelse og samfundsforståelse og skal virke som et værktøj til erkendelse, læring, oplevelse, tolerance og fællesskab. Faget skal understøtte elevens læring i erhvervsfagene og forberede eleven på de almene kompetencer, som eleven vil møde i de uddannelser, eleven overvejer at fortsætte i. Faget omfatter også lærepladssøgning, og skal i den forbindelse bidrage

til, at eleverne bliver bekendte med lærepladssituationen og de krav, der stilles i de enkelte uddannelser, og hermed understøtte elevens lærepladssøgning og elevens forståelse af egne færdigheder og forudsætninger for de ønskede uddannelser.

Du kan læse mere om kombinationsfaget i grundfagsbekendtgørelsens bilag 29⁸.

1.4.4 Erhvervsfaglige projekter

En fagretning sammensættes, så det er muligt at afklare eleverne inden for et passende antal uddannelser. Fagretningen skal være sammensat af uddannelser, der har faglige fællesskaber og samtidig appellerer bredt til målgruppen, og hvor der er lærepladsmuligheder.

Det forudsættes, at fagretningen tager sit afsæt i et projekt, hvor alle fagretningens uddannelser meningsfuldt kan indgå. I det store fagretningsprojekt indgår en række mindre erhvervsfaglige projekter af forskellig varighed. Eleverne kan skifte mellem de forskellige projekter som led i elevens afklaring af uddannelsesvalg. Undervisningen skal primært være praktisk og med et anvendelsesorienteret fokus. Det betyder, at "værkstedsundervisningen" skal være omdrejningspunktet for elevens tilegnelse af viden, færdigheder og kompetencer. Erhvervsfagene og kombinationsfaget skal tilrettelægges helhedsorienteret og integreres i forhold til de praktiske projekter.

Det er et krav til et erhvervsfagligt projekt, at niveauet skal afspejle de faglige færdigheder, metoder og kompetencer, eleverne vil møde i de uddannelsesspecifikke fag i GF2, som fagretningen tager sigte på. Hvis en fagretning eksempelvis tager sigte på uddannelser inden for tilberedning af fødevarer, vil grundtilberedning være en væsentlig metode, som eleverne skal kunne anvende i GF2.

⁸ BEK nr. 555 af 27/04 2022 – Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne og om adgangskurser til erhvervsuddannelserne.

I afsnit 2 præsenteres to eksempler på projekter inden for fagretninger på hovedområderne *Teknologi, byggeri og transport* og *Sundhed, omsorg og pædagogik*.

1.5 Udbud

En institution, der er godkendt til at udbyde GF1, inden for et givet hovedområde, har mulighed for også at udbyde GF+ for dette hovedområde. Skolerne kan selv beslutte, hvor ofte GF+ skal udbydes, samt inden for hvilke af de hovedområder, skolerne er godkendt til, de ønsker at udbyde GF+. Skolerne skal planlægge udbuddet af GF+ således, at eleverne kan påbegynde GF2 i umiddelbar forlængelse af et afsluttet GF+ forløb. Udbud af fagretninger på GF+ skal oprettes i det fælles digitale optagelsessystem Optagelse.dk, på tilsvarende vis som GF1. Ved oprettelse af fagretninger til GF+ må der kun tilknyttes ét hovedområde.

Det fremgår af bekendtgørelse om erhvervsuddannelser⁹, at "en fagretning skal bestå af fagligt tematiserede projekter inden for et eller i begrænset omfang to hovedområder".

Selvom der i begrænset omfang indgår projekter fra et andet hovedområde, skal fagretningen kun tilknyttes hovedområdet, som udgør den største andel af fagretningen.

1.6 Optagelse af GF+ elever til GF2

Skolen afholder før afslutning af GF+ en samtale med eleven, hvor skolen vejleder eleven om uddannelsesmuligheder og de krav, der stilles i uddannelserne, så eleven kan foretage et realistisk valg af uddannelse. Skolen skal sikre, at elever fra GF+ umiddelbart efter deres afslutning kan fortsætte på GF2¹⁰, så eleverne ikke oplever en pause i deres uddannelsesforløb. GF+ som slutter op mod en ferieperiode, eksempelvis sommerferie eller juleferie, betragtes ikke som en pause i elevens uddannelsesforløb, så fremt eleven har mulighed for at starte på GF2 efter ferieperioden.

Skolen kan være eleven behjælpelig med tilmelding til den ønskede uddannelse på GF2.

Udbyder skolen ikke det GF2, eleven ønsker, skal skolen oplyse, hvilke andre skoler der gennemfører den pågældende undervisning. Eleverne skal senest 4 uger før påbegyndelse af GF2 have besked, om de er optaget.

1.7 Dimensionerede uddannelser

Uddannelser, der er dimensionerede med kvote eller lærepladskrav, har også mulighed for at optage elever til GF+. Eleverne har ikke fortrinsret til optagelse på en kvoteplads efter gennemført GF+. Det betyder, at elever, der har gennemført GF+, som udgangspunkt skal have en uddannelsesaftale, for at

⁹ BEK nr. 2499 af 13/12/2021 - Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, § 25, stk. 3.

¹⁰ BEK nr. 2499 af 13/12/2021 - Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, § 56, stk. 7.

blive optaget på grundforløbets 2. del på en dimensioneret uddannelse. Alternativt kan elever uden en uddannelsesaftale, der har gennemført GF+, søge om optagelse på en af uddannelsens ledige kvotepladser. Det er den enkelte uddannelsesinstitution, der vurderer ansøgerne til kvotepladserne og optager de bedst kvalificerede¹¹

1.8 Personlig uddannelsesplan

Skolen udarbejder sammen med eleven og en eventuel oplæringsvirksomhed en personlig uddannelsesplan ved begyndelsen af GF+¹².

1.9 Specialpædagogisk bistand (SPS)

Elever på GF+ har ret til specialpædagogisk bistand efter gældende regler, hvilket betyder at skolen skal gennemføre en kompetencevurdering af eleven i almindelighed inden 2 uger fra påbegyndelse af undervisningen på GF+. Denne vurdering skal omfatte en konkret beskrivelse af elevens eller lærlingens forudsætninger i forhold til den primært ønskede fagretning, herunder et eventuelt behov for særlig støtte.

1.10 Uddannelsesaftale

Det er muligt for en elev og en virksomhed at indgå en uddannelsesaftale, der omfatter et GF+ forløb. Arbejdsgivere, der har udbetalt løn under skoleophold til elever med en uddannelsesaftale i forbindelse med GF+, vil være berettiget til lønrefusion efter reglerne herom i §4 i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag¹³.

¹¹ BEK nr. 2499 af 13/12/2021 - Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, § 51.

¹² BEK nr. 2499 af 13/12/2021 - Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, § 64.

¹³ LBK nr. 426 af 04/04/2022 – Bekendtgørelse af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, § 4.

1.11 Afsluttende prøver

Der afholdes ingen afsluttende prøver på GF+. De enkelte erhvervsfag og kombinationsfag afsluttes med en bedømmelse "bestået/ikke bestået". Der stilles ikke krav til, at fagene skal være bestået for at kunne gennemføre GF+

1.12 Beviser

Skolerne skal udstede bevis til elever, som har gennemført GF+¹⁴.

1.13 Forsørgelse

Hvis eleven ikke har en uddannelsesaftale, vil eleven kunne opnå SU til GF+, hvis de almindelige støttebetingelser er opfyldt. Hvis eleven har en uddannelsesaftale med en virksomhed, udbetaler virksomheden løn under uddannelsen i henhold til de gældende regler på området. Virksomheden vil samtidig kunne få lønrefusion fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag under skoledelen.

1.14 Klagemuligheder

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) er klageinstans for skolens afgørelse om optagelse på skolen. Ansøgeren skal sende sin klage til skolen. Hvis klagen ikke tages til følge af skolen, skal skolen videresende klagen til STUK sammen med skolens bemærkninger. STUK kan kun tage stilling til retslige spørgsmål i forbindelse med afgørelsen. Det er skolen, der foretager vurderingen af, om en ansøger kan optages på GF+¹⁵.

¹⁴ BEK nr. 555 af 27/04 2022 – Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogs dansk i erhvervsuddannelserne og om adgangskurser til erhvervsuddannelserne, § 15 stk. 4.

¹⁵ BEK nr. 2499 af 13/12/2021 - Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 142.

2 Eksempler på fagretninger

2.1 Fagretning inden for hovedområdet Teknologi, byggeri og transport

Eksemplet dækker uddannelser inden for hovedområdet Teknologi, byggeri og transport, med særligt fokus på mekanikeruddannelser og smedeuddannelsen samt en valgfri toning mod lager- og terminaluddannelsen. Eksemplet er sammensat med 6,5 ugers varighed for de samlede erhvervsfag og 3,5 ugers varighed for kombinationsfaget.

I fagretningen indgår følgende erhvervsfag, samt kombinationsfaget

Erhvervsfag (6,5 uge):

- Arbejdspladskultur (1,5 uge)
- Arbejdsplanlægning og samarbejde (1 uge)
- Metodelære niveau 1+2 (1+1 uge)
- Faglig kommunikation (1 uge)
- Innovation og iværksætter (1 uge)

Kombinationsfag (3,5 uge):

Faget har til formål at udvikle elevens kompetencer inden for dansk, herunder sproglige kompetencer, regning samt samfundskendskab og lærepladssøgning. Faget er projektorienteret og tones i forhold til erhvervsfagernes indhold, således at kombinationsfagets indhold rettes mod, og indeholder den faglighed, der arbejdes med i de erhvervsfaglige projekter.

Der er generelt behov for at genintroducere eleverne til dansk, regning, og deres sproglige kompetencer. Nogle af eleverne har måske tidligere haft dårlige oplevelser fra deres folkeskoletid i ovennævnte fag. Ved tidlig indsats og med en stor faglig toning af fagene ind i deres respektive uddannelsesområde, vækkes elevernes motivation, og interesse for faget, og dermed øges muligheden for at grundfagene består på GF2.

Forløbet er planlagt i fire erhvervsfaglige projekter:

- Introduktion
- Udvikling og produktion af en trailer til en tre- eller firehjulet motorcykel (ATV)
- Vedligehold og reparation af ATV
- Lagerstyring og håndtering af varer

De fire projekter præsenteres nedenfor.

Erhvervsfagligt projekt 1: Introduktion

Formål og Indhold

Introduktion til skolen.

Samarbejdsøvelser til at stilladsere relationsdannelse. Samtaler med den enkelte elev om uddannelsesønsker.

Gennemgang af forløbet og forventninger til eleverne.

Kombinationsfag

Introduktion til det grundfaglige indhold gennem små problemformuleringer hvor i der i en erhvervs-mæssig kontekst løses grundfagsfaglige opgaver.

Samfundsfaglige kompetencer:

- Dialog/diskussion om fagområdets forventninger til ansatte gennem cases, opgaver og elevundersøgelser.

Dansk:

- Udfærdigelse af ansøgninger til læreplads, videopræsentationer af eleven med efterfølgende feedback (hvis muligt gerne feedback fra ledere på erhvervsområdet).

Erhvervsfagligt projekt 2: udvikling og produktion af ATV-trailer

Formål og Indhold

I dette projekt arbejder eleverne med at udvikle en trailer, der kan kobles på en ATV, go-cart eller andet mindre køretøj. Det erhvervmæssige aspekt vil her i høj grad være produktionsvirksomhed som smed, hvor eleverne både skal udarbejde skitser i målestok, sammenføje rammer, op-bore og fastbolte bundplader samt udvikle og producere et sammenkoblingssystem. For differentiering kan udviklingen af et støtteben/hjul inddrages, enten som samarbejde (1 gruppe laver et støttehjul til en anden gruppes trailer) eller som alternativ til hovedopgaven.

Erhvervsfag:

Arbejdspladskultur, arbejdsplanlægning og samarbejde, metodelære (niv 1+2), faglig kommunikation, innovation og iværksætter.

Eksempel på erhvervsrelateret indhold:

- Sammenføjningsteknikker
- Materialekendskab
- Arbejds miljø og sikkerhed
- Skæring af gevind

Kombinationsfag

Danskfaglige og sproglige kompetencer:

- Beskrivelse af projektide/undersøgelsesspørgsmål i rapport eller arbejdsportfolio.

Regnefærdigheder:

- Geometriske former og beregninger, for eksempel Pythagoras til beregning af rette vinkler og rammens sider. Beregning af materialeforbrug og tidsforbrug, målestoksforhold, prisoverslag, omregning af enheder.

Samfundsfaglige kompetencer:

- Ergonomi (og sundhed),
- Medbestemmelse (demokratiske processer)
- Rollefordelinger på arbejdspladsen

Erhvervsfagligt projekt 3: Vedligehold og reparation af ATV

Formål og Indhold

I dette projekt arbejder eleverne med de mere service- og teknikorienterede opgaver i forhold til køretøjsvedligehold og reparation. Det erhvervmæssige aspekt er teknisk-service og indeholder målinger og udbedringer af fejl på et køretøj. For at GF+ sammenbindes bedst muligt, vil det give mening at anvende samme køretøjer, som traileren udvikles til, men i princippet kan et hvilket som helst køretøj, eller kombination af køretøjer, anvendes.

Erhvervsfag:

Arbejdspladskultur, arbejdsplanlægning og samarbejde, metodelære (niv 1+2), faglig kommunikation, innovation og iværksætteri.

Eksempel på erhvervsrelateret indhold:

- Kompressionskontrol på cylinder
- Kontrol af tændrørsgnist
- Kontrol af spænding til lys og lygter
- Kontrol af batterispænding
- Bremseskivekast og tykkelse
- Adskillelse, kontrol og vedligehold af bremsesystem
- Kontrol og udmåling af undervogn og styretøj

Kombinationsfag

Danskfaglige og sproglige kompetencer:

- Faglig vejledning til målinger og kontrol af ATV
- Faglig rapport omkring sikkerhed under arbejde på køretøjet

Regnefærdigheder:

- Overslag på reparationer, momentberegning ift. tilspændingsmomenter og vægtforskydninger
- Funktioner: For eksempel ved at udarbejde et skema på kørehøjde under forskellige førervægte.

Samfundsfaglige kompetencer:

- Arbejdssikkerhed
- Viden om den samfunds- og miljømæssige betydning for korrekt vedligehold og kontrol af køretøjers emissions- og sikkerhedssystemer
- Viden om reglerne for køretøjer i Danmark (Detailforskrifter for Køretøjer)

Erhvervsfagligt projekt 4: Lagerstyring og håndtering af varer

Formål og indhold:

I dette projekt arbejder eleverne med områder, der retter sig mod lagerstyring og håndtering af varer. Det erhvervs-mæssige aspekt er lager-logistik og indeholder aktiviteter som lagerindretning, vareregistrering, forsendelse, skiltning osv. Projektet kan planlægges til forskellige gennemførelser: Enten parallelt med de to andre temaer, således der altid er et fokus på materialestyring og orden, eller som et enkeltstående tema før eller efter de to andre, således alle elever kommer igennem det, og endelig som en valgfri del for elever, der har interesse mod lager og logistik-området.

Erhvervsfag:

Arbejdspladskultur, arbejdsplanlægning og samarbejde, metodelære (niv 1+2), faglig kommunikation, innovation og iværksætteri.

Eksempel på erhvervsrelateret indhold

- Indretning af lagerområde
- Databaseregistrering af varer
- Sikker pakning og transport af forskellige varetyper
- Transport af farligt gods
- Køre/bremseøvelser med trailer

Kombinationsfag

Danskfaglige og sproglige kompetencer:

- Reklame for salg af reservedele/materialer (billede eller video)

Regnefærdigheder:

- Beregninger af areal og volumen
- Skitser i målestoksforhold
- Regnskab (moms)
- Styring/oprettelse af materialer eksempelvis i regneark
- Funktioner og diagram over bremselængde ift. vægt på trailer

Samfundsfaglige kompetencer

- Ergonomiske forhold ved arbejde på lager
- Samfundsmæssige konsekvenser ved tidlig nedslidning

Ovenstående eksempel kan anses som et koncept for at inddrage og kombinere forskellige uddannelsesområder. I princippet kan produktionen af ATV-trailer omsættes til cykeltrailer, eller der kan produceres en "custom-bike" ud fra gamle cykler. Anvendes "cykel-tilgangen" skal der dog overvejes, hvorledes vedligehold og reparationsopgaverne skal udfoldes meningsfyldt. Her kunne kompetencer fra uddannelsen til cykel- og motorcykelmekaniker eventuelt anvendes.

2.2 Eksempel på fagretning inden for hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik

Denne fagretning retter sig mod uddannelserne social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent, som begge er placeret inden for hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik.

Indholdet på fagretningen er sammensat, så elever på GF+ arbejder med dele af de faglige områder, indhold og metoder, som anvendes på GF2 SOSU. I fagretningen indgår kombinationsfaget, samt følgende erhvervsfag:

- Arbejdspladskultur med en varighed på 1,5 uge.
- Arbejdsplanlægning og samarbejde, niveau 1, med en varighed på 1 uge.
- Metodelære, niveau 1, med en varighed på 1 uge.
- Faglig kommunikation, niveau 1, med en varighed på 1 uge.

Kombinationsfagets indhold udfoldes i de enkelte erhvervsfaglige projekter.

I fagretningen er der valgt en model med 4,5 ugers varighed for de samlede erhvervsfag og 5,5 ugers varighed for kombinationsfaget.

Forløbet er planlagt i en række erhvervsfaglige projekter:

- Introduktion
- Fremtidens aktivitetscenter
- Udarbejde et månedsprogram
- Ansættelse af mere personale
- Lærepladsøgning

Projekterne præsenteres nedenfor.

Erhvervsfagligt projekt 1: Introduktion

Formål og indhold

Præsentation af skolen, rundvisning på skolen, introduktion til skolens uddannelser. Lær hinanden at kende, samarbejdsøvelser og teambuilding. Introduktion til fagretningen. Møde elever på social- og sundhedshjælper og social-og sundhedsassistentuddannelsen. Introduktion til skolens didaktiske grundlag – herunder lærernes rolle.

Kombinationsfag

Samfundsfaglige kompetencer

- Dialog om erhvervsområdets behov for disse to faggrupper
- Dialog om hvilke kompetencer der er brug for, for at løse erhvervsområdets opgaver
- Tidlinje – viser antallet af ældre borgere i Danmark fra nu af og f.eks. 40 år frem

Erhvervsfagligt projekt 2: Byg fremtidens aktivitetscenter

Formål og indhold:

Projektet indeholder 4 dele:

- Målgruppebeskrivelse: Borgerens livsstil, levevilkår, hvad der interesserer og motiverer borgeren samt vedkommendes evne til at udøve egenomsorg. Grupperne tænker også ind, at centeret på sigt får andre borgere med andre behov, og at centeret skal kunne honorere disse nye behov og krav.
- Model af centeret i enten digital eller fysisk udgave, der matcher målgruppen. Modellen af aktivitetscenteret viser antal rum, størrelsen på disse, og hvad det enkelte rum skal bruges til. Modellen begrundes fagligt. Gruppen argumenterer blandt andet for, hvordan de har taget højde for at skabe et godt fysisk arbejdsmiljø. Med det fysiske arbejdsmiljø tænkes her på hygiejne, støj og arbejdsstillinger.
- Besøg et eksisterende ældrecenter i kommunen
- Oversigt over nødvendigt indkøb af inventar til centeret

Erhvervsfag

Arbejdspladskultur, Arbejdsplanlægning og samarbejde, Faglig kommunikation

Kombinationsfag

Danskfaglige og sproglige kompetencer:

- Viden om og brug af de nødvendige data for at skabe en fyldestgørende beskrivelse af målgruppen.
- Kontakt til ældrecenter, herunder beskrive besøgets formål

Regnefærdigheder

- Model af centerets størrelse, rum og fysisk indretning
- Prissammenlægning af nyt inventar

Digitale værktøjer:

- Model i programmet SketchupMaker

Erhvervsfagligt projekt 3: Udarbejde månedsprogram

Formål og indhold

Gruppevist udarbejde månedsprogram til aktivitetscentret, der rummer aktiviteter, der har en sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende karakter.

Månedsprogrammet tager udgangspunkt i en forståelse af, at aktiviteterne skal have en sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende karakter for borgerne. Programmet skal rumme fysiske, sociale, kulturelle og åndelige aktiviteter. Gruppen beskriver hver enkelt aktivitets formål og mål og begrundet den fagligt ud fra borgernes behov. En af aktiviteterne skal være 'fællesspisning', hvor eleverne arbejder med næringsstoffer, vitaminer og mineraler, kostsammensætning og beregning af energimængde.

Erhvervsfag

Arbejdspladskultur, Metodelære, Arbejdsplanlægning og samarbejde, Faglig kommunikation

Kombinationsfag

Danskfaglige og sproglige kompetencer

- Indhold og layout af program tilpasset målgruppen
- Aktivitetsbeskrivelser

Regnefærdigheder

- Kost - og energiberegning
- Budget for indkøb til arrangementet 'Fællesspisning'

Digitale værktøjer:

- Hvor mange ældre borgere i Danmark bor alene?
- Betyder det at bo alene ensomhed?
- Hvilken betydning kan dårlig ernæringstilstand hos borgeren få for samfundsøkonomien i forhold til antal indlæggelser på hospitaler?

Erhvervsfagligt projekt 4: Ansætte personale

Formål og indhold

Arbejde med centerets personalepolitik omkring samarbejde og trivsel, stillingsopslag og ansættelsessamtale.

Kombinationsfag

Danskfaglige og sproglige kompetencer

- Læse artikel og se udsendelse omkring samarbejde og betydningen af godt samarbejd
- Udarbejde centerets personalepolitik
- Udarbejde centerets stillingsopslag og spørgsmål til ansættelsessamtaler
- Viden om kommunikationsformer
- Kommunikationsøvelser

Erhvervsfagligt projekt 5: lærepladssøgning

Formål og indhold

Udarbejde ansøgning til lærepladsen.dk

Kombinationsfag

Danskfaglige og sproglige kompetencer

- Afklaring af uddannelsesvalg
- Introduktion til lærepladsen.dk
- Udarbejde ansøgning og forberede jobsamtale
- Arbejde med personlig fremtræden og præsentationsteknik

3 Eksempler på målgrupper for GF+

Elev 1:

Eleven ved, at han/hun vil være bager. Eleven opfylder adgangskravene til en erhvervsuddannelse, men det er længe siden, at han/hun har gået i skole.

Elev 2:

Eleven ved, at han/hun vil være social- og sundhedshjælper. Eleven har dansk som 2. sprog og har bestået de relevante prøver, men mangler at anvende sproget fagligt og vil have vanskeligheder ved at gennemføre GF2.

Elev 3:

Eleven er uafklaret i forhold til erhvervsvalg, men vil gerne arbejde inden for det tekniske område. Det er over 2 år siden, at eleven afsluttede 9./10. klasse, med beståelseskarakter i dansk og matematik, og han/hun er usikker på, om han/hun kan gennemføre GF 2.

Elev 4:

Eleven har dansk som 2. sprog og har ikke tidligere været en del af det danske arbejdsmarked. Elevens faglige kompetencer er generelt gode. Eleven er uafklaret i forhold til erhvervsvalg, men ved, at han/hun ønsker at uddanne sig inden for jordbrugsområdet. Eleven vil gerne kende mere til forskellige uddannelser for at vælge endelig uddannelsesretning

Elev 5:

Eleven skal starte på en uddannelse, hvor det naturfaglige fylder meget. Eleven har eksempelvis ikke deltaget i fysik- eller kemiundervisning i folkeskolen og ved, at det vil blive en udfordring for ham/hende.

Elev 6:

Eleven ønsker at skifte branche. Eleven har igennem flere år arbejdet i forskellige småjobs inden for byggebranchen, men har problemer med det fysiske arbejde. Eleven er 32 år, ønsker nu et sporskifte og interesserer sig for industriområdet. Eleven er usikker på sig selv og om vedkommende kan klare overgangskravene til grundfagene. Eleven vil desuden gerne kende mere til de forskellige uddannelser for at vælge endelig uddannelsesretning.

Elev 7:

Eleven har igennem flere år arbejdet som ufaglært inden for flere forskellige brancher. Eleven ønsker nu at blive faglært, efter adskillige opfordringer fra A-kasse og fagforening. Eleven har små børn og ønsker derfor at skifte til en branche, hvor der er mere faste arbejdstider end de tidligere brancher, som eleven har stiftet bekendtskab med. Eleven har haft forskellige jobs i børnehave og på plejecentre og har fundet interesse for omsorg og pleje. Eleven vil gerne kende mere til de forskellige uddannelser for at vælge uddannelsesretning.

Elev 8:

Eleven er af sin arbejdsgiver blevet opfordret til at blive faglært. Eleven er 42 år og har arbejdet som ufaglært igennem flere år inden for samme branche, en branche som eleven ønsker at blive faglært inden for. Eleven har ikke de bedste erfaringer med sig fra folkeskolen og ønsker derfor at få opfrisket sine kompetencer på de almene områder samt få et bredere kendskab til branchens øvrige områder.

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET